

Ársfrágreiðing 2008-2009

Frágreiðing um virksemi stovnsins og gongdina á fjarskiftismarknaðinum

Post- og Fjarskiftiseftirlitið
Apríl 2009

1. Fororð	2
2. Fjarskiftiseftirlitið.....	4
2.1. Stovnurin Fjarskiftiseftirlitið	4
2.2. Fíggjarviðurskipti	5
3. At veita konsessión	5
3.1. Konsessiónir (fjarskiftisloyvi) veittar sbrt. fjarskiftislógini § 8.....	5
4. Fjarskiftisveitingar og marknaðarstøðan.....	7
4.1. Breiðband og internet	7
4.2. Fastnet- og IP-telefoni	8
4.3. Fartelefoni	8
4.3.1. Málið viðvíkjandi IMSI-nummarøðini 274-02-9.....	9
4.4. Fylgisveinatænastur.....	11
4.5. Sjóðkið	11
4.6. Kringvarpsvirksemi o.a.	11
4.7. ÚF/SVF sendinetini (Kringvarp Føroya)	11
4.8. Uttanlandssamskiptistøknir.....	12
5. Treytir og meginreglur.....	12
5.1. Sambinding og samskiplan av fjarskiftiskervum og fjarskiftistænastum	12
5.2. Prísásetingarmeginreglur	13
5.3. Veitingarskyldan hjá Føroya Tele.....	13
5.4. Tilbúgvingarviðurskipti	14
5.5. Konsessiónir.....	14
6. Nummarviðurskipti.....	15
7. Radioeftirlitsvirksemi – tilluting av frekvensum (tíddum), radioprógvum o.a.....	15
8. Altjóða og millumtjóða viðurskipti	17

1. Fororð

Fjarskipti er við til at gera Føroyar til eitt samfelag við nógvum og stórum móguleikum. Henda týðningarmikla vinnugrein bjóðar samskiptishættir, ið verða nýttir av næstan øllum borgarum og fyrirtøkum, og vit hava móguleika at samskipta við allan heimin óheft av tíð ella stað.

Føroyar eru eitt av fremstu londum í heiminum innan breiðbandsdekning við einum dekningi upp á 99,8 %; tað eru heilt fá búpláss eftir, ið ikki hava móguleika at samskipta umvegis breiðbandið og fæstu føroyingar kunnu í dag ímynda sær ikki at hava atgongd til breiðband.

Eisini er útbreiðslan av breiðbandi í mun til fólkatalið høg, og vøxsturin av breiðbandshaldum helt, eins og undanfarnu ár, fram í 2008. Við árslok 2008 var talið á breiðbandshaldum komið upp á 14.900 hald. Eisini hava nógvir brúkarar í 2008 broytt síni hald og hækka ferðina; hetta kemst óivað av, at breiðbandsveitararnir nú bjóða skjótari breiðband til sínar kundar, men fyri sama prís sum áður. Samstundis sum útbreiðslan av breiðbandshaldum veksur, minka haldini av uppringdum interneti.

IP-telefoni tænasta, veitt frá føroyskum veitara, hevur framvegis ikki tikið rættuligt dik á seg, hóast henda tænasta kom á føroyska marknaðin í desember 2005. Nøgðin av minuttum innan IP-telefoni er tó enn sera lá í mun til samlaða talið av minuttum fyri aðrar telefoni-tænastur, t.d. fartelegi og fastnet. Tó sæst ein framgongd í 2008. M.a. er Føroya Tele byrjað at bjóða IP-telefoni loysnir til vinnukundar, har góðskutrygging er sett á breiðbandshaldið. IP-telefonsamskiptið við útlendið er munandi bíligari samanborið við vanligt fastnet telefoni ella fartelegi.

Nýtslan av fartelegi økist framvegis, og fartelegi hevur fingið umráðandi leiklut í samfelagnum innan ymisk øki, eitt nú til kunning av ymiskum slag.

Í árunum aftaná bygnaðarbýtið á Føroya Tele, har meginparturin av tænavirkseminum varð lagt í P/F FT Samskipti og kervisvirksemið í P/F FT Net snúði kjakið kring felagið seg serliga um einskiljingartilgongdina.

Samgongan, ið sat fra januar 2004 til februar 2008, arbeiði miðvíst við spurninginum um einskiljing av Føroya Tele, tó uttan at sjálv einskiljingin varð gjøgnumförd og uttan at endalig støða varð tikin til, hvussu einskiljingin av felagnum skuldi fara fram.

Núverandi samgonga, ið varð skipað í september 2008, hevur somu áseting í samgonguskjalinum viðvíkjandi einskiljingum sum samgongan, ið sat frá februar til september 2008. Ásetingin er soljóðandi: „*Einskiljingar verða framdar, um mett verður, at tær eru til gagns fyri samfelagið og vinnubygnaðin*“. Enn hevur onki verið at frætt frá núverandi samgongu um ítøkiligar ætlanir at arbeiða víðari við tilgongdini at einskilja Føroya Tele.

Ein av neyðugu, avbjóðandi arbeiðunum í 2009 er at viðgera skipanina á føroyska marknaðinum við konsessiónum og innihaldið í teimum av nýggjum. Konsessióin hjá Føroya Tele, ið var tann fyrsta av sínum slag, var bert galdandi til 1. januar 2009, men tó longd óbroytt til 31. desember 2009. Fjarskiftismarknaðurin í dag er ein heilt annar enn í 1999, tá konsessióinir á fyrsta sinni vórðu veittar. Eitt høvuðsatlit eisini framyvir má vera, at føroyski fjarskiftismarknaðurin til eina og hvørja tíð hevur kappingarførar og dagfórdar kervistænastur, sum allir veitarar hava javnbjóðis atgongd til fyri sostatt at hava møguleika at veita endabrákaranum eitt breitt og fjølbroytt útboð av fjarskiftistænastum til kappingarførar prísir.

Jógvan Thomsen
stjóri

2. Fjarskiftiseftirlitið

Fjarskiftiseftirlitið (í hesi frágreiðing eisini nevnt FSE) er stovnur undir Vinumálaráðnum. Fjarskiftiseftirlitið umsitur Ll. nr. 79 frá 23. mai 1997 um fjarskifti, við seinni broyting í Ll. nr. 176 frá 21. desember 2001 (fjarskiftislógin).

Endamálið við fjarskiftislógini er sbrt. § 1 í lógini at fremja:

- a. at fjarskiftistørvurin í Føroyum verður nøktaður og eina skilagóða nýtslu av tilfeinginum,
- b. at javngóð fjarskiftistænasta verður veitt um alt landið til somu treytir
- c. tøkniliga góðsku og trygd,
- d. ótálmaða atgongd til almenn fjarskiftiskervi og almenna fjarskiftistænastu
- e. samskipan av fjarskiftiskervi og fjarskiftistænastu
- f. at fjarskiftistænasta verður lagað eftir tørvi
- g. at áhugamál brúkaranna verða havd í huga,
- h. persónsvernd
- i. at skapa fortreytir fyri frælsari kapping á fjarskiftisøkinum

2.1. Stovnurin Fjarskiftiseftirlitið

Fjarskiftiseftirlitið er skipað sum stovnur saman við:

1. Kappingareftirlitinum www.kapping.fo
2. Posteftirlitinum www.posteftirlit.gov.fo
3. Tryggingareftirlitinum, ið eisini fevnir um eftirlit við Føroya Realkredittstovni (Realinum) www.tryggingareftirlit.gov.fo
4. Elveitingareftirlitinum

Stjórin á Fjarskiftiseftirlitinum er eisini stjóri fyri hesar fýra stovnarnar. Harumframt verða starvsfólk á hesum stovnunum í ávísan mun brúkt til tvørgangandi arbeiði innan ymisku økini.

Á Fjarskiftiseftirlitinum eru hesi starvsfólk:

Starvsheitir	Útbúgving
1. Stjóri	M.Sc. E.E, B.Com.
2. Samskipari á radioøkinum	Verkfrøðingur
3. 3 ráðgevar/fulltrúar (parttíð)	Løgfrøðingur-búskaparfrøðingur
4. Eftirlitsmaður á radioøkinum	Vaktóffiserur og fjarritari
5. Bókhaldari	Skrivstovuútbúgving
6. Samskipari (Skrivari, journalførari o.a.)	Skrivstovuútbúgving

Bókhaldari og samskipari eru felags fyri teir 5 stovnarnar.

2.2. Fíggjarviðurskipti

Fjarskiptiseftirlitið er á fíggjarlógini undir grein 6.38.3.17. Fjarskiptiseftirlitið (Rakstrarjáttan). Virksemið hjá Fjarskiptiseftirlitinum verður fíggjað við rakstrargjaldi og eftirlitsgjøldum.

Fjarskiptisveitarar rinda rakstrargjald (konsessiómsgjald) í mun til marknaðarpart av føroyska fjarskiptismarknaðinum, og umsitingin av Radioeftirlitsdeildini verður fíggjað við frekvens(tíddar)- og avgreiðslugjøldum.

3. At veita konsessión

Sbrt. fjarskiptislógini eru tveir hættir at veita atgongd til at veita fjarskiptistænastur í Føroyum.

1. Tann eini er at veita konsessión til fjarskipti (fjarskiptisloyvi) sbrt. § 8 í fjarskiptislógini.
2. Hin er, at landsstýrismaðurin kann taka avgerð um, at ávís øki sleppa undan einkarrættinum. Frælsgering sbrt. § 7 í fjarskiptislógini.

Politikkurin higartil hevur verið ein sonevndur "open-door first come – first served politikur" (opnar dyr – fyrri var fyrri fær) gjøgnum at veita konsessión sbrt. § 8. Í roynd og veru hevði tað ikki verið so stórum munur, um landsstýrismaðurin valdi at nýta heimildina í § 7, har øki vórðu frælsgjørð og samstundis vórðu orðaðar reglur í kunngerð um prísáseting, samflutning o.ø. Hesi viðurskipti eru í dag ásett í konsessiónum.

3.1. Konsessiónum (fjarskiptisloyvi) veittar sbrt. fjarskiptislógini § 8

Fjarskiptiseftirlitið tekur ímóti og viðger umsóknir um konsessión. Í sambandi við umsókn um konsessión eru 5 kravfestingar, alt eftir hvørja konsessión søkt verður um. Konsessiónum eru deildar í hesi stig:

- Konsessión á 1. stigi – kringvarpsvirksemi
- Konsessión á 2. stigi - ætlað eigarafeløgum o.tíl.
- Konsessión á 3. stigi - internet- og aðrar samskiptistænastur
- Konsessión á 4. stigi - vanlig 3. stig, íroknað telefonstøðir
- Konsessión á 5. stigi - vanlig 3. og 4. stig, umframt fartelesonikervi og – tænastr

Fjarskiptiseftirlitið viðger fyrst eina umsókn um konsessión, síðan verður tilmæli latið landsstýrismanninum í samskiptismálum, ið tekur endaliga støðu.

Higartil eru hesar konsessióinir veittar av landsstýrismanninum sbrt. § 8 í fjarskiftislógini:

Konsessión á 1. stigi
(kringvarpsvirksemi)

1. Sp/f R2-NET (útvarp og sjónvarp)	(fyrr Rás2)
2. Sjálvsognarstovnurin Lindin (útvarp)	www.lindin.fo
3. Suðurrás (útvarp) (óvirkin)	www.sudurras.fo
4. Sp/f Kervi (sjónvarp) (óvirkin)	www.kervi.com
5. Sp/f Camelot (sjónvarp) (óvirkin)	
6. P/F Miðlavarpíð (óvirkin)	www.sosialurin.fo
7. Kringvarp Føroya	www.kringvarp.fo

Konsessión á 2. stigi (eigarafeløg o.tíl.)

(Konsessión til at reka og veita avmarkaða fjarskiftistænastu og fjarskiftiskervi í avmarkaðum øki (kaðal- og loftborið sendikervi), kringvarpskervi, (hybridnet), internettænastu).

1. Eigarafelagið Millum Gilja / Oman flat
2. Eigarafelagið Inni á Gøtu
3. Eigarafelagið Norðasta Horn
4. Tykissamfelag Svínoy – Fugloy
5. Eigarafelagið Lítla Gil/Eystan Løgmannabreyt
6. Eigarafelagið Undir Brúnni
7. Rás Gjógv

Konsessión á 3. stigi

(Konsessión til innanlands telefonitænastur - leigulinjur innanlands, tekst- og dátusamskiftistænastur, fylgisveinatænastur og aðrar virðisskapandi tænastr, íroknað internettænastur) (Telefonstøðir ikki íroknaðar).

1. El&Tele (óvirkin)	www.eltele.fo
2. Farodane (óvirkin)	www.farodane.fo
3. Formula.fo (óvirkin)	www.formula.fo
4. Atlantic Online	www.atlanticonline.com
5. Televarpið	www.televarp.fo
6. Auxilior (óvirkin)	www.auxilior.com
7. KT-felagið	www.industry.fo
8. Farice Hf.	www.farice.fo
9. SHEFA-2	www.shefa.fo
10. P/F Elektron	www.elektron.fo
11. Fa. Opus	www.opus.fo
12. Fa. Nótin	www.notin.fo
13. Sp/f Transform	

14. P/F Føroya Breiðband

www.eitt.fo

Konsessión á 4. stigi

(vanliga 3. stig og íroknað telefonstøðir)

1. Teletænastan (óvirkin)	www.teleserve.fo
2. Canboats (óvirkin)	www.canboats.com
3. Teletech (MET)	www.teletech.fo
4. iConcept	www.iconcept.fo

Konsessión á 5. stigi

(3. stig, 4. stig + møguliga 1. stig, umframt farteleskervi og tænastr)

1. P/F Telefonverkið (FT Samskifti og FT Net)	www.tele.fo www.ftnet.fo
2. Vodafone	www.vodafone.fo

4. Fjarskiftisveitingar og marknaðarstøðan

Í fylgiskjali 1 eru hagtøl 2008 fyri fjarskiftisveitingar hjáløgd.

4.1. Breiðband og internet

Føroyar eru eitt av fremstu londunum í heiminum innan breiðbandsdeking. Longu fyri tveimum árum síðani varð met, at dekingurin av ADSL¹ breiðbandi var uml. 99,8 %. Tað vil siga, at nærur øll hava møguleika at keypa breiðbandstænastr, og í flestu førum kunnu tey velja millum fleiri veitarar.

Útbreiðslan av breiðbandi í mun til fólkatalið er vaksin nógv síðstu árin. Í 2008 var eisini vøkstur innan útbreiðsluna, men vøksturin var tó ikki eins stórur og undanfarna ár. Við árslok 2008 var talið á breiðbandshaldum komið upp á 14.900 hald. Hetta er ein vøkstur upp á góð 11 % í mun til árslok 2007. Vøksturin frá 2006 til 2007 var góð 31 %.

Samstundis sum útbreiðslan av breiðbandshaldum veksur, minka haldini av uppringdum interneti. Við árslok 2008 vóru einans 501 hald av uppringdum interneti til samans. Við árslok 2007 vóru 1208 hald av uppringdum interneti. Hetta er ein minking upp á 68 % í mun til 2007 og ein minking upp á 92 % í mun til 2005, tá samlaða talið av haldum av uppringdum interneti var 6070 hald.

Príslegan fyri breiðbandshald er eisini fallin nógv síðan byrjan og er nú komin niður á eitt støði, har flest øll húsarhald í øllum førum helst eru før fyri at gjalda bíligasta haldið. Tað vísir seg eisini, at nógvir kundar hava hækkað ferðina á sínum haldi í undanfarna ári. Tað er stórur vøkstur í haldum millum 1 og 2 Mbit/s í 2008 og ein

¹ ADSL - Asymmetric Digital Subscriber Line

tilsvarandi minking í haldum undir 1 Mbit/s. Størsti vøxsturin er tó innan hald við ferð yvir 2 Mbit/s. Við árslok 2007 vóru 830 hald mótvegis 5670 haldum við árslok 2008 við ferð yvir 2 Mbit/s. Hækkingin í ferðini stavar óivað frá, at breiðbandsveitararnir nú bjóða skjótari breiðband til sínar kundar, men fyri sama prís sum áður.

4.2. Fastnet- og IP-telefoni

Hóast talið av siðbundnu fastnetshaldunum stendur nøkulunda í stað, minkar ferðslan á fastnetinum framvegis. Nógv fólk hava fingið breiðbandshald, og tískil stendur fólk í boði at samskifta umvegis IP-telefoni. Tað veri seg frá føroysku veitarunum iConcept og Teletech, sum komu á marknaðin í desember 2005, ella útlendskum veitarum sum t.d. Skype. Tað er munandi biligari at ringja við IP-telefoni til útlandið enn at ringja umvegis vanligu fastnetið. Hóast tal av haldum og ferðslan av IP-telefoni framvegis er sera lítil í mun til aðrar telefonitænastur, so sæst tó greiður, samlaður vøxstur. Føroya Tele byrjaði eisini at bjóða vinnukundum IP-telefoni skipanir. Nýggja tænanstan frá Føroya Tele hevur økt munandi um samlaðu ferðsluna innan IP-telefoni.

Sum heild er góðskan á IP-telefoni samskifti ikki á sama støði sum samskifti umvegis vanligt fastnet, men alsamt vaksandi bandbreiddin bæði innan- og uttanlands bætir støðugt um hetta. Í IP-telefoni tænanstuni frá Føroya Tele er góðskutrygging á breiðbandshaldinum, soleiðis at góðskan á samrøðum ikki verður ávirkað av øðrum virkseimi á breiðbandsnetinum.

Ein onnur orsök til at ferðslan innan fastnet minkar er, at prísirnir innan fartelegu eru minkaðir nakað.

4.3. Fartelegu

Á fartelegu økinum eru tveir veitarar á marknaðinum. Tann eini er Føroya Tele, ið hevur landsdekkandi kervi til GSM-900 tænanstur, hin veitarin er Vodafone.

Í mai 2008 skiftu telefyrirøkan Kall og breiðbandsfyrirøkan EITT navn til Vodafone. Vodafone hevur egið kervi, ið røkkur stóran part av landinum. Vodafone hevur eina innanlands reikingaravtalu við Føroya Tele fyri tey øki í landinum, har Vodafone ikki røkkur.

Í desember 2008 byrjaði Vodafone at bjóða tænanstur við 3G² tøkni. Í byrjanini dekaði tænanstan bert Tórshavn, men seinni eisini partvíst Klaksvík og Skálafjørðin. Á heimasíðuni upplýsir Vodafone, at 70-80 % av øllum føroyingum skulu hava atgongd til 3G innan árið er runnið.

Í 2008 var eisini týðiligur vøxstur innan fartelegu. Við árslok 2008 var samlaða talið av fartelegu haldum 54.860, hetta er ein vøxstur upp á uml. 2.700 í mun til árslok 2007.

² 3G er stytting fyri 3. generatió av fartelegu og fartelegu. Í mun til gomlu tøkna ber 3G í sær, at bæði talu- og dátuflutningur fáa hægri ferð og góðsku.

Hóast vøkstur er í haldum, so stendur býtið av marknaðarpørtum millum Føroya Tele og Vodafone nøkulunda í stað. Føroya Tele hevur ein marknaðarpart upp á góð 66 % og Vodafone 34 %.

Vøksturin innan GPRS³ dátuflutning hevur hildið fram í 2008, har tað, eins og í 2007, er innan kundaøkið hjá Føroya Tele, at størsti vøksturin er. Ferðslan hjá Føroya Tele er tvífalda í mun til 2007. Av tí at 3G tøkni ikki byrjaði fyrr enn í desember 2008 finnast enn ongi hagtøl, ið vísa, um nøgdin í ferðsluni er týðandi økt, eftir at Vodafone er byrjað at veita tænstur við 3G tøkni.

Nýtslan av sendum MMS-boðum er framvegis í stórari minking. Hagtølini vísa, at send vórðu tilsamans 50.800 MMS-boð 1. hálvárið 2007, og við árslok 2008 vísa hagtølini, at send vórðu 15.100 MMS-boð seinna hálvár 2008. Frá 1. hálvári til 2. hálvár 2007 minkaði talið av sendum MMS-boðum niður í eina helvt. Høvuðsorsøkin til, at brúkarin ikki nýtir MMS-boð tænstuna, er helst, at tað ikki ber til at senda MMS-boð ímillum fartelesfon hald hjá ávikavist Føroya Tele og Vodafone. Til tess, at tað skal gerast møguligt at senda MMS boð millum kundar hjá ávikavist Føroya Tele og Vodafone, skal ein sambindingaravtala gerast. Arbeiðið við at gera eina sambindingaravtalu hesum viðvíkjandi hevur ligið stilt í longri tíð. Eisini er áhugin fyri at nýta MMS-boð minkandi, av tí at nýggj tøkni verður ment og nýggjar tænstur verða bjóðaðar út.

4.3.1. Málið viðvíkjandi IMSI-nummarøðini 274-02-9

Tað seinasta árið hevur málið um IMSI nummarrøðina 274-02-9 verið sera orkukrevjandi á Fjarskiftiseftirlitinum. Málið snýr seg í stuttum um, at Føroya Tele ikki vil víðka innanlands reikingaravtaluna millum Føroya Tele og Vodafone, soleiðis at IMSI nummarrøðin 274-02-9 verður sett inn í reikingaravtaluna. Málið er framvegis ikki liðugt. Fjarskiftiseftirlitið tók endaliga avgerð í málinum tann 10. mars 2009. Hesa avgerð hevur FT Samskifti kært til Vinnukærnevndina, har málið er til viðgerðar í løtuni.

Ein týðandi partur av málinum og samráðingunum millum partarnar hevur verið, at spurningur hevur verið settur við, hvørt Vodafone var heimilað at nýta IMSI-274-02-9 í Føroyum og sum partur av innanlands reikingaravtalu við Føroya Tele. Hesi spurningur varð endaliga avgreiddur frá Fjarskiftiseftirlitinum við avgerð í apríl 2008, tá Fjarskiftiseftirlitið tillutaði P/f Kalli at brúka IMSI-nummarrøðina 274-02-9, sum Fjarskiftiseftirlitið í Íslandi hevði tillutað Vodafone IS at geva víðari til Vodafone (P/f Kall) í Føroyum. Føroya Tele tvíheldur hinvegin um, at tað er Vodafone IS, ið frá ITU⁴ hevur fingið tillutað nummarrøðina, og hevur fingið loyvi at nýta hesa "extra-territorial" í netinum hjá Vodafone í Føroyum. Av tí at Vodafone IS ikki hevur konsessiún í Føroyum, metir Føroya Tele, at Fjarskiftiseftirlitið als ikki hevur heimild til at krevja, at Føroya Tele skal semjast um innanlands reiking við Vodafone IS.

³ GPRS merkir "General Packet Radio Service" og er ein háttur at senda og móttaka dátuflutning umvegis fartelesfonina. Við GPRS ber til at røkka internetinum umvegis fartelesfonina.

⁴ ITU – International Telecom Union

Fjarskiftiseftirlitið metir avgjört, at tað er P/f Kall (Vodafone FO) sum hefur fingið tillutað IMSI-nummarrøðina 274-02-9. Fjarskiftiseftirlitið metir ikki, at tað er ein spurningur at gera IMSI nummarrøðina 274-02-9 fðroyska, men at ein íslenskur nummarrøð er latin víðari og tillutað einum fðroyskum fartelesoniveitara av avvarðandi myndugleikum bæði í Fðroyum og Íslandi, og at hetta er skrásett hjá ITU.

Sbrt. fjarskiftislógini § 8, stk. 2 litra b og sbrt. § 10 í konsessiúnini til FT skal FT geva seg undir ótálamaða sambinding og samskipan av almennum kervum.

Harumframt metir Fðroya Tele, at Fjarskiftiseftirlitið við loyvinum til Vodafone um at nýta íslensku IMSI nummarrøðina í Fðroyum, tilvitað hefur givið einum íslenskum fartelesoniveitara greiðan kappingarfyrirmin í Fðroyum, av tí Vodafone við nýggju IMSI nummarrøðini hefur mðguleika at bjóða kundum sínum altjóða reiking til ES prísir, ið eru væl lægri enn teir altjóða reikingarprísir, ið fðroysku fartelesoniveitararnir higartil hava kunnað bjóðað kundum sínum. Fjarskiftiseftirlitið er hinvegin av teirri fatan, at tær altjóða reikingaravtalur, ið fðroysku fartelesoniveitararnir hava við feløg í øðrum londum, ikki er nakað, Fjarskiftiseftirlitið hefur beinleiðis ávirkan á. Fyri fðroysku fartelesoniveitararnar er tað vanligu bæði umsitingarliga og kostnaðarliga tyngjandi at fáa í lag og røkja altjóða reikingaravtalur. At Vodafone í Fðroyum við IMSI nummarrøðini 274-02-9 á ein minni umsitingarliga tyngjandi hátt umvegis Vodafone IS hefur fingið atgongd til altjóða reikingaravtalur við aðrar veitarar, og sostatt hefur mðguleika at bjóða sínum kundum munandi fleiri og betri reikingarmðguleikar uttanlands, er ikki eitt atlit, ið Fjarskiftiseftirlitið metir kann koma fram um avgerðina at geva Vodafone loyvi at nýta umrøddu IMSI nummarrøð.

Fyri allar fartelesoniveitarar í ES londum er galdandi fyriskipan, ið áleggur fartelesoniveitarunum ymiskar skyldur, m.a. ásetingar um hámarksprísir, ið eru lægri enn reikingarprísirnir, fðroysku veitararnir hava í teirra altjóða reikingaravtalum. Sum Fðroya Tele eisini vísir á, eru Fðroyar hvørki partur av ES ella EFTA, og tískil ikki bundnar av at nýta hesar hámarksprísir. Henda ES-fyriskipan er ikki partur av galdandi fðroysku fjarskiftislóg ella reglum ásettar við heimild í lógini, og Fjarskiftiseftirlitið hefur tískil ikki myndugleika at áleggja Vodafone at nýta galdandi ES reikingarprísir. Vodafone hefur tó upplýst, at felagið fer at nýta hesar prísir. Fjarskiftiseftirlitið harmast um, at Fðroya Tele metir, at Fjarskiftiseftirlitið tilvitað gevur einum íslenskum fartelesoniveitara kappingarfyrirmin í Fðroyum. Fjarskiftiseftirlitið er avgjört ikki samt í hesi fatan. Fjarskiftieftirlitið metir seg hava viðgjørt eina umsókn um loyvi at nýta IMSI 274-02-9 frá einum fðroyskum fartelesoniveitara, sbrt. teimum reglum, ið Fjarskiftiseftirlitið er sett at umsita.

Nær Vinnukærunevndin tekur avgerð í kærumálinum er enn óvist.

4.4. Fylgisveinatænastur

Føroyskir fjaraskiftisveitarar eru sera frammaliga, tá tað snýr seg um at bjóða tænastr umvegis fylgisvein, t.d. breiðbands- og IP-telefonitænastr til skip. Tílikar tænastr til skip er til stórt gagn fyri reiðarí, manning og familjur teirra, soleiðis at stóra fjarstöðan, ið ofta er ímillum skipið og land, ikki kennist so stór, so hvørt móguleikarnir at samskifta gerast betri. Í Føroyum eru trýggir veitarar av tænastrum umvegis fylgisvein: Teletænastran, FT Samskifti og Vikmar.

4.5. Sjóðkið

Tórshavn Radio hevur í farna ári sett í verk eina AIS tænastr.⁵ Henda tænastr er knýtt at “MMSI-nummarinum” hjá teimum einstøku skipunum. Í løtuni hava Føroyar fingið tillutað 999 MMSI-nummur, og av teimum verða 600 nýtt. Av tí at væntast kann, at verandi og líknandi tænastr fara at økjast í framtíðini, hevur Fjaraskiftiseftirlitið søkt altjóða mynduleikar um fleiri nummur.

4.6. Kringvarpsvirksemi o.a.

Útvarp

Innan útvarp eru trýggjar at kalla landsdekkandi ræsir - Útvarp Føroya, Lindin og Rás2. Í 2007 varð Rás2 seld til Miðlavarpið. Netparturin varð tó ikki seldur við, men varð lagdur í annað felag, Sp/f R-2 NET. Allar ræsirnar senda við analogari tøkni, og í stóran mun ber til at móttaka í stereogóðsku. Hartil sendir ÚF á millumbylgju, ið røkkur kring Føroyar og í norðurhøvum.

Sjónvarp og fylgisveinasjónvarp

Umframt SVF, ið røkkur kring alt landið, eru fleiri sjónvarpskaðalnet knýtt at limum í eigarafeløgum. Konsessiórnirnar til eigarafeløginu eru avmarkaðar til kaðalnet til sjónvarp og intra- og internet í avmarkaðum landafrøðiligum øki, t.e. einum býlingi o.tíl.

Televarpið hevur við sínum digitalu jørðsendinets-tænastrum (DVB-T ella DTT tænastr) havt eina støðuga útbygging. Í farna ári eru útbyggingar farnar fram í sunnaru helvt av Suðuroynni. Sendinetið hjá Televarpinum røkkur út til uml. 94 % av føroysku húskjunum.

4.7. ÚF/SVF sendinetini (Kringvarp Føroya)

Sendinetini hjá ÚF/SVF hava í fleiri ár verið rikin av Føroya Tele, ið fær eina árliga upphædd til rakstur og viðlíkahald fyri uppgávuna.

⁵ AIS - Automatic Identitets System

Á heysti 2005 samtykti Løgtingið at skifta MB-sendaran í Akrabyrgi út. Sjálv útskiptingin fór ikki fram fyrr enn í januar 2009, og sendarin varð endaliga innstillaður og tikin í nýtlisu síðst í januar 2009.

Farnu árinu eru fleiri sendarar uppsettir, ið hava betra um móttøkugóðskuna á FM-bandinum. Farna árið eru sendarar uppsettir, m.a. í Sundalagnum, Nólsoy og Vágatunnlinum/Vágamegin.

Ein umsókn frá Mentamálaráðnum um loyvi at seta upp FM-sendara á Sornfelli er enn ikki endaliga viðgjørð á Fjarskiptiseftirlitinum. Orsøkin er, at eftirlitið hevur rent seg í nøkur ósamsvarandi áhugamál, m.a. meta loftferðslumyndugleikarnir, at FM-sendarar á Sornfelli kunnu ávirka ILS-skipanina⁶ á flogvøllinum í Vágum, tí innflúgvingarleiðin hjá flogførunum yvir Miðvág liggur tætt við Sornfelli, og innflúgvingarleiðin inn gjøgnum Sørvág er í linju móti Sornfelli.

4.8. Uttanlandssamskiptistøknir

Ein sera týðandi fortreyt innan fjarskipti eru samskiptismøguleikarnir við útheimin.

Møguleikarnir fyri uttanlandssamskipti eru hesir:

1. Fylgisveinar
2. Sjókaðalin CANTAT-3
3. Sjókaðalin FARICE-1
4. Sjókaðalin SHEFA-2

FARICE-1 kaðalin varð tikin í nýtslu í 2004. FARICE-kaðalin liggur millum Skotland, Føroyar og Ísland. Umframt FARICE-kaðalin hava Føroyar eisini samband við umheimin umvegis Cantat-3 kaðalin. Cantat-3 kaðalin hevur avmarkaðan kapasitet í mun til FARICE-1 kaðalin. Cantat-3 kaðalin, ið varð tikin í nýtslu í 1994, er gamal, og tað letur til, at hann hevur tænt fyri seg.

Í apríl 2008 varð nýggjur sjókaðal, kallaður SHEFA-2, tikin í nýtslu. Eitt dótturfelag hjá Føroya Tele Samtakinum, P/F SHEFA, eigur og rekur nýggja sjókaðalin. Nýggi sjókaðalin liggur millum Føroyar, Hetland, Orknoyggjar og Skotland.

5. Treytir og meginreglur

5.1. Sambinding og samskipti av fjarskiptiskervum og fjarskiptistænastum

Sbrt. fjarskiptislógini eru konsessiónehavarar álagdir at geva seg undir ótálmaða sambinding og samskipti av almennum fjarskiptiskervi og almennari fjarskiptistænastu. Um annar konsessiónehavari vil binda fjarskiptiskervið hjá sær upp í

⁶ ILS - Instrument Landing System

fjarskiftiskervið hjá viðkomandi, skulu partarnir gera sáttmála um sambindingina og treytirnar fyri henni.

Føroyska fjarskiftislógin er ein sonevnd rammulóg, t.e., at hon ikki neyvt ásetir, hvørjar tøkniligar sambindingar og samskipanir kunnu fara fram, men heldur lýsir nøkur fyrbrigdi, ið síðani skulu metast um, um tað t.d. tøkniliga, umsitingarliga og fíggjarliga letur seg gera.

THOR-IX

KT-felagið hevur meira ella minni óformliga ríkið sonevnda THOR-IX í Tórshavn, ið er ætlaður at tryggja, at innanlands internetferðsla verður umskift í landinum og ikki tyngir uttanlands kapasitetin. Í eina tíð hevur verið arbeitt við at leggja innanlands internetferðsluna um til ein virtuella IX, ið FT Net skal húsa. Í september 2007 byrjaði FT Net við eini IX-loysn, soleiðis at allir internetveitarar í Føroyum, uttan ein, nú eru knýttir at IX-inum hjá FT Net.

5.2. Prísásetingarmeginreglur

Ein týðandi partur av fjarskiftisskipanini er prísásetan og marknaðarframferð.

Í fylgiskjali 1 til konsessióin eru ásettar meginreglur viðvíkjandi prísáseting. Harumframt eru í fylgiskjali 1 til konsessióin hjá Føroya Tele ásett hámarksgjöld fyri ymiskar fjarskiftistænastur.

Sbrt. prísásetingarmeginreglunum í fylgiskjali 1 til konsessióin til veitararnar skal Fjarskiftiseftirlitið m.a. góðkenna avsláttarskipanir. Fjarskiftiseftirlitið hevur gjøgnum árin haft fleiri mál til viðgerðar viðvíkjandi prísáseting, avslátttri og øðrum fevnt av prísásetingarmeginreglunum í fylgiskjali 1.

Í 2007-2008 arbeiddi Fjarskiftiseftirlitið við eini kanning av fartelesonprísnum hjá endabrákarum. Í høvuðsheitum var talan um at gera eina samanberandi greining av føroyskum fartelesonprísnum hjá endabrákarum í mun til fartelesonprísir í okkara grannalondum. Arbeiðið við at gera kanningina er enn ikki liðugt, og hevur ligið stilt í eina tíð.

5.3. Veitingarskyldan hjá Føroya Tele

Sbrt. fylgiskjali 3 í konsessióin til Føroya Tele frá 15. apríl 1999 hevur Føroya Tele veitingarskyldu á vanligari fastnetstelefoni (PSTN og ISDN) sbrt. neyvari treytum, ásettar í fylgiskjalinum. Tað er vanligt, at størsti veitarin á einum marknaði verður álagdur eina veitingarskyldu.

Eins og meginøkið hevur útjaðarin í Føroyum sum heild eitt nøktandi útboð av fjarskiftistænastunum, fastneti, uppringdum interneti, fartelefoni og breiðbandi. Tað eru heilt fá búpláss eftir, ið ikki hava móguleika at samskifta umvegis breiðbandið. At

byrja at veita nýggjar tænastr, t.d. breiðband, er fyri veitaran ein spurningur um stovningarkostnað í mun til íbúgvartal og inntøkumetingar.

Føroya Tele er eisini álagt veitingarskyldu til grundleggjandi tænastr fyri deyv. Veitingarskyldan viðvíkjandi tænastrum til deyv varð áløgð í 1999, men hesar tænastr eru tøkniliga ikki tíðarhóskandi longur.

5.4. Tilbúgvingarviðurskifti

Í fylgiskjali til konsessiúnina er Føroya Tele álagt at røkja serligar uppgávur í sambandi við almennu tilbúgvingskipanina. Serligu uppgávurnar hava til endamáls at tryggja samfelagstýðandi alment veitt fjarskifti, sum fevnir um fjarskiftiskervið og fjarskiftistænastr. Hetta er neyðugt, tí tað snýr seg um uppgávur, ið hava sum endamál at fyribyrja, avmarka og veita hjálp í sambandi við skaða á persónar, ognir og umhvørvi, tá vanlukkur, katastrofur og tílíkt henda, ella tá vandi er fyri hesum.

Í konsessiónum veittar øðrum veitarum er sett inn áseting um, at fjarskiftisveitararnir eftir áheitan frá landsstýrismanninum skulu taka lut í almennu tilbúgvingskipanini.

Føroya Tele er álagt ókeypiss at tryggja ráðlegging og at fremja tilbúgving innan fjarskifti viðvíkjandi alarmsentralinum, harundir at røkja og viðlíkahalda 112-vekslaran við tilhoyrandi tól- og ritbúnaði.

Føroya Tele er eisini álagt ókeypiss at stovna og røkja serliga leigulinjuskipan. Upprunaliga varð ásett, at leigulinjuskipanin skuldi setast í verk innan 1. september 2005. Av ymiskum orsøkum dró arbeiðið við at seta upp leigulinjur út, og í november 2006 steðgaði arbeiðið upp. Steðgur er framvegis í arbeiðinum.

Onnur tilbúgvingsarkrøv, ið eiga at verða tikin upp og viðgjørð, eru t.d. neyðstreymur, vernd av útgerð og bygningum umframt starvsfólkatilbúgving.

5.5. Konsessióinir

Konsessióin hjá Føroya Tele, ið var tann fyrsta av sínum slag, var bert galdandi til 1. januar 2009. Konsessióin og tess fylgiskjøl eru tó longd óbroytt til 31. desember 2009.

Alneyðugt er tískil, at skipanin við konsessiónum og innihaldið í teimum verður tikin upp til nýggja viðgerð. FSE er byrjað uppá hetta arbeiðið. Í hesum sambandi er m.a. neyðugt at viðgera innihaldið í prísásetingarmeginreglunum í fylgiskjali 1, har tørvurin á tillagingum uttan iva er stórur. Fjarskiftismarknaðurin í dag er ein heilt annar enn í 1999, tá konsessióinir á fyrsta sinni vórðu veittar. Fjarskiftisveitararnir veita í dag í stóran mun ikki einans standard fjarskiftisveitingar, men veita eisini fleiri ymiskar tænastr, ið eru uttan fyri eftirlitsøkið hjá Fjarskiftiseftirlitinum, t.d. ymiskar KT-loysnir o.a.

6. Nummarviðurskipti

Fjarskiptiseftirlitið umsitur einkarrætt landsins til nummartilfeingi. Føroyska nummarskipanin, sum er eitt yvirlit yvir nummur til sertænastur, fastnet, fartelegi og ymiskar serkotur, er teldutøk og er at finna á heimasíðuni hjá Fjarskiptiseftirlitinum, www.fse.fo.

Í Føroyum hava vit ikki sonevndan nummarportabilitet⁷. Fyri nøkrum árum síðani arbeiddi Fjarskiptiseftirlitið við at kanna hetta evni, men tá vann tað ikki frama millum veitararnar. Orsøkin var einamest, at mett varð, at stovningarkostnaðurin var ov høgur í mun til brúkaraskaran og í mun til gagnvirki.

Ein fyribils loysn, ið framvegis verður brúkt, er ein sonevnd CNA-tænasta⁸, har ein boðklivi boðar frá nýggja nummarinum hjá felaganum. Fjarskiptisveitarar hava gjørt samstarvsavtalur um hetta.

Fjarskiptiseftirlitið hevur tó í hyggju at taka spurningin um nummarportabilitet við, tá konsessióinirnar verða endurskoðaðar. M.a. eru reglur ásettar í fjarskiptislóggávuni í grannalondunum okkara, um at fjarskiptisveitarar eru álagdir at tryggja, at endabrúkarar kunnu taka telefonnummur við sær, um skift verður til annan veitara.

7. Radioeftirlitsvirksemi – tilluting av frekvensum (tíddum), radioprógvum o.a.

Radioeftirlitsdeildin hevur um hendi umsiting av frekvens(tíddar)- og radioloyvum til:

Bátar / Skip / Flogfør
Radiostøðir á landi
Áhugavarparar

Radioeftirlitsdeildin hevur eftirlit við hesum radiostøðum eins og avlurting (monitering) av tíddum, peiling av radioórógv o.ø.

Deildin umsitur, próvdømir og útskrivar siglinga radiopróvbrøv til navigatørar.

Gongdin vísir alsamt størri og vaksandi eftirspurning eftir frekvensum í sambandi við frælsgering av fjarskiptinum í Føroyum umframt ein vaksandi eftirspurning eftir siglinga radiopróvbrøvum.

Siglinga radiopróvbrøvini fevna um:

GOC General Operator's Certificate
LRC Long Range Certificate

⁷ Nummarportabilitetur er ein tænasta, ið merkir, at ein endabrúkarari hevur møguleika at flyta sítt telefonnummar frá einum veitara til ein annan

⁸ CNA - Changed number announcement

ROC Restricted Operator's Certificate
SRC Short Range Certificate

Loyvishavararnir gjalda árligt loyvisgjald, umframt at nøkur próvbrøv skulu endurnýggjast við jøvnum millumbili.

Loyvi á radioøkinum

	Samlað tal pr. 31.12.2008	Tilgongd/ frágongd í mun til 31.12.2007
Bátar og skip	2183	-1
Landstøðir	1448	+222
MMSI	622	+106
Áhugavarparar	61	+5
Radiopróvbrøv	6893	+411

Umframt tilgongd og frágongd av loyvum á radioøkinum er eisini talan um vaksandi kundarøkt á øllum økjum.

Bátar og Skip hava havt rímuliga tilgongd undanfarin ár, men talið av loyvum til bátar og skip er óbroytt frá 2007-2008. Tó skal sigast, at eitt tal av loyvum uppá uml. 2.200, má sigast at vera sera høgt í mun til fólkatalið, tá vit samanbera okkum við grannalondini.

Tal av loyvum til landsstøðir er vaksi við 222 loyvum, umframt at vøksturin innan radiopróvbrøv hevur hildið fram í 2008.

Nýggj, tillagað frekvensætlan við nýttsuvegleiðingum fyri Føroyar varð sett í gildi í februar 2009. Tann føroyska frekvensætlanin er á jøvnum føti við frekvensætlanirnar í grannalondunum og í nøkrum førum betri.

Í 2007 arbeiddu Fjarskiftiseftirlitið og Skipaeftirlitið við at fáa í lag samstarv um endurnýggjan av sonevndu GOC-radioprógvunum. Sbrt. fjarskiftislógini skal Fjarskiftiseftirlitið endurnýggja hesi radioprógv. Samstundis skal Skipaeftirlitið endurnýggja vinnubrøv sbrt. IMO ásetingum. Sum nú er, er talan um eina tvørliga mannagongd, og lættari hevði verið fyri brúkaran, um bæði prógvini kundu endurnýggjast um eina leið. Ætlanin var tí at lata Skipaeftirlitinum uppgávuna at endurnýggja GOC-radioprógvini fyri Fjarskiftiseftirlitið. Arbeiðið steðgaði tó upp orsakað av, at mett varð, at heimild ikki var til staðar í fjarskiftislógini at skipa hetta samstarv. Í februar 2009 varð uppskot til broyting í fjarskiftislógini samtykt í

Løgtinginum, har heimild er fingin til vega, at annar myndugleiki ella lögfrøðiligur persónur í neyvari ásettan mun kann útinna uppgávarnar hjá Fjarskiftiseftirlitinum. Fjarskiftiseftirlitið og Skipaeftirlitið fara sostatt aftur undir arbeiðið at skipa hetta samstarv um endurnýggjan av GOC-radioprógvum.

8. Altjóða og millumtjóða viðurskifti

Í altjóða fjarskiftishøpi eru Føroyar í ITU (International Telecommunication Union) skrásettar sum „territorial administration“ (økisumsiting), og samskifta Føroyar beinleiðis við ITU í ymiskum viðurskiftum.

Fjarskiftiseftirlitið hevur eisini móguleika fyri at luttaka saman við danska IT- og Telestyrelsen og Videnskabsministeriet á fundum o.ø. innan ITU, umframt í øðrum fjarskiftisfelagsskapum.

Í februar 2009 luttóku umboð fyri Fjarskiftiseftirlitið á “The GSMA Mobile World Congress” í Barcelona.

Uml. 47.000 luttakarar frá 189 londum luttóku á ráðstevnuni, sum partvís var sett saman av fyrilestrum og seminarum viðvíkjandi samanrenning millum breiðband, internet og fartelefoni, og partvís framsýning av tólum og útgerð innan somu evni.

Fjarskiftiseftirlitið hevur harumframt gott samband og samstarv við fyrisitingarmyndugleikar innan fjarskifti, serliga í Norðurlondum.

Síðani á vári 2006 hevur Fjarskiftiseftirlitið verið føroyskt umboð í GAC (Governmental Advisory Committee) innan ICANN. ICANN er felagsskapurin, ið umsitur eyðmerkingarskipan og protokollir á internetinum. FSE hevur ætlanir um at gera nøkur tilmæli og uppskot um leiklutin hjá Føroyum í ICANN og samskipan á økinum við FO-ráðið, ið umsitur .fo navnaøkkið.